

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (Inserate) se plačuje od četverostopne petiti vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 160.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 18. julija 1910.

Cekovni račun 66.817.

Leto II.

Politični odsevi.

(Izmišljen atentat na španskega kralja Alfonza. — Konflikt srbohrvatske koalicije z ogersko vlado. — Poljski glas o notranje-politič. položaju v Avstriji.)

V soboto so priobčili vsi časniki senzacionalno vest, da sta dva anarhista v Valladolidu na severnem Španskem izvršila atentat na kralja Alfonza XIII. Neki španski časnikar je baje zasakal vest o aretaciji dveh anarhistov tako kakor da bi se izvršil atentat na kralja. Vendar pa ta razlaga pri znani praksi špansk. cenz. ni verojetna; kajti ta bi ne pustila niti resničnega brzozjavnega poročila o atentatu, če bi se dogodil, čez mejo, kamoli še neresničnega. Vest o atentatu se je rodila v kateri izmed pariških uredništev in je odtam z bliskovo brzino našla pot na vse strani sveta. — Ni pa dvomljivo, da se v Španiji pripravljajo novi viharji in sicer bode došlo do burje najbrž zopet v starem ognjišču vseh španskih revolucij, v Barceloni. 25. in 26. julij, obletnica lanskega upora, se bližata in ni izključeno, da bi tega trenutka ne izrabili revolucionarni življi k ponovni revoluciji. Brzozjavke iz Barcelone slikajo vsaj položaj v mestu za skrajno nevaren: garnizija je zdatno pomnožena, po mestu hodijo patrolje z nabitimi puškami. Da se je doslej vsako revolucijo v Barceloni tako lahko potlačilo, je bila v prvi vrsti vzrok needinost med revolucionarnimi strankami, med socialisti, republikanci in katalonsko stranko; vse te struje so si sicer edine v svojem sovraštvu proti vladi in centralizmu — a so si med seboj dosedaj vedno nasprotovale. Sedaj pa se pogajajo socialisti z republikanci glede skupnega nastopa — in vlada se boji, da se ne bo rodilo iz tega načetega prijateljskega sodelovanja za njo ničesar dobrega. Na Španskem je sploh zelo popularno mnenje, da je Alfonz XIII. zadnji kralj iz rodbine Burboncev. S tem še seveda ni rečeno, da dobi Španija potem republiko. Imela je že eno v sedemdesetih letih — a ubila se je sama z nezmožnostjo in puhlostjo svojih vodjev in pa s tem, ker ni imela nobene zaslombe v narodu samem. Kjerkoli je narod prepojen z ustavnim duhom in notranjim prepričanjem o potrebi državljanske svobode, tam je slednje vseeno, ali ima republiko ali monarhijo; narod si je ohraniti najvišjo odločevalno moč v državi. Ni dvoma, da si velika masa španskega ljudstva ne želi prav nobenega državnega ne osebnega napredka; to maso se da dobiti s publicami in s silo. Canalejas je začel veliko in nevarno vojsko s klerikalci; ti so se zvezali s Karlisti in prav lahko se zgodi, da bomo v kratkem doživeli karlistično vojno diktaturo na Španskem. O uspehu kulturnega boja na Španskem je v resnici še zelo nevarno pisati — ravno zaradi grozne duševne zaostalosti in siromaščine španskega naroda.

Med hrvaško-srbsko koalicijo in banom Tomašičem, recte ogersko vlado izbruhnil je nevaren konflikt. Dne 15. julija se je vršila konferenca hrvaških

delegatov v ogerskem državnem zboru z banom dr. Tomašičem. V tej konferenci so podali hrvaški delegati banu dr. Tomašiču ad informandum v soboto javljene hrvaške želje in zahteve. Ban Tomašič je v tej konferenci razkladal svoje politične nazore in je zlasti izjavil, da ne smatra sedaj za oportuno razviti v ogerskem parlamentu vprašanje službene pragmatike na hrvaških železnicah (ki uvaja na Hrvaško de facto madžarski službeni jezik), ker mora ogerski parlament najprej rešiti celo vrsto državnih neobhodnosti. Služb. pragmatiko je enostransko sklenil ogerski državni zbor in je treba počakati, da ta svoj sklep razveljavi; potem še le je misliti na sklicanje regnikolarnih deputacij, ki imajo po § 70 hrvaško-ogerske nagodbe odločevati o spornih vprašanjih. Po banovem govoru se je vnela diskusija, v kateri so nekateri delegati jako ostro prijemali bana zaradi pragmatike in pa zaradi takojšnje odstranitve nekaterih bivših Rauchovih pristašev, ki še sedaj zavzemajo na Hrvaškem odlična in odgovorna mesta. Ban je izjavil, da ostane pri svojem stališču glede pragmatike, o odstranitvi Rauchovcev pa sploh ni hotel ničesar slišati. — Stališče hrvaško-srbske koalicije je v resnici zelo, zelo težavno; kajti pomiriti se s sedajnimi, še nikakor ne očiščenimi razmerami na Hrvaškem, služiti ogerski vladi in potrpežljivo čakati, dokler se ne bo ogerski vladi ljubilo izpolniti njene opravičene želje in zahteve, je zelo nevhvaležna in nemogoča naloga. Ali tudi ban nima lahke uloge. Na eni strani dežela, katera čaka na izpolnitev danih obljub — a na drugi strani grof Khuen Hédervary, madžarski politik, ki si ne izbira sredstev za doseg svojega cilja. Dokler ni bilo na Ogreskem volitev in je imel proti sebi malo da ne celi parlament, je bil prijazen s Hrvati; saj ni vedel, kolika in kaka bode vladna večina v ogerskem parlamentu in če ne bodo hrvaški glasovi jezikek na tehtnici ali ne. Danes seveda ne potrebuje več Hrvatov — in odtod dr. Tomašičeva odklonitev. — Kaj bo sedaj storiti hrvaško-srbski koaliciji? Ali se popolnoma umakniti in iti v opozicijo, kar bo težko mogoče, ali pa se upogniti. Zadnje vesti iz Budimpešte pravijo slednje — kajti Khuen je mirne duše zagrozil z razpustom hrvaškega sabora in — madžarskimi volitvami. Zdi se nam, da si je zadala hrvaško-srbska koalicija s svojim paktom z vlado, kakor je bil v interesu dežele in ustavne vladavine potreben, vendarle smrten udarec: kajti pozitivnega more iz tega pakta dobiti in izbiti le malo, da bi potolažila deželo. Zato se bo kmalu na Hrvaškem zopet razvnela opozicija — če ne lažejo vsa znamenja, ne frankovska, temveč črna opozicija.

»Przegled Polski«, krakovska revija, piše sledeče o avstrijskem notranje-političnem položaju: Koncem junija je mogla Bienerthova vlada pokazati le pasivno bilanco svojega dela. Ni se ji posrečilo doseči nemško-češke sprave in tudi ne davčne reforme, bodisi majhne ali velike. Koncem zasedanja pa vendar niste bile merodajni te dve, temveč popolno-

ma drugačni zadevi: italjansko vseučiliško vprašanje in gradnja prekopov, zlasti onega iz Donave v Odru in Vislo. Pri vprašanju italj. pravne fakultete je imela vlada nedvomno opraviti z zunanjimi vplivi. Mi imamo sicer zvezo z Italijo, a to neprestano napadajo iredentovci, ki se baš sklicujejo na to, da Avstrija ne da Italjanom vseučilišča, da niti pravne fakultete za vzgojo italjanskih sodnih uradnikov ne. Italjansko vseučiliško vprašanje je torej zadeva avstrijske vnanje politike. Energično postopanje Bienerthove vlade v tem oziru si moremo le razlagati z višjih, splošno državnih ozirrov. Slovenska obstrukcija je zabranila izvršitev tozadevne vladne predloge. Slovence so podpirali Čehi deloma odkrito, deloma posredno — in tudi socialisti niso energično nastopili proti obstrukciji. Istočasno so stavili Poljaki zahtevo, naj se vendar že začnejo graditi prekopi. Kaki taktični vzroki so napotili Poljake, da so razvili to vprašanje baš v sedanjem trenutku, tega ne vemo, ali mislimo si, da so važni in deželi koristni. Kar se tiče italj. pravne fakultete, ne stojimo sicer Slovenci na stališču, da bi se morala Italjanom dati z ozirrov na tujo, četudi z nami v gotovih zunanje političnih zadevah zvezano državo, temveč zaradi tega, ker ima vsak narod neutajljivo pravico do svobodnega kulturnega razvoja vseh činiteljev, kateri istega pospešujejo. Ali istočasno zahtevamo mi za se enako pravico; če smo postavili junktim med obema fakultetama, ni to znamenje nasprotovanja Italjanom, temveč le taktična poteza — v prvi vrsti za našo fakulteto in seveda potem tudi proti eksistenci vlade in kabineta, kateri nam fakultete ne dovolijo.

Dnevna kronika.

V Koliko nese loterija državi? Leta 1909 se je stavilo v loterijo 96.748.150 krat in sicer 36.867.151 K. Povprečno odpade torej na eno stavo 38 vinarjev. V razmerju s prebivalstvom po stanju 31. decembra 1908 (27.995.896 duš) je prišlo na eno glavo 35 stav v vrednosti 131 K. Zadelo se je v loteriji 1.351.766 krat v skupni vrednosti 20.206.094 kron. Dočim pride na 100 stav le 14 dobitkov, obsega vrednost dobitkov 548 odstotkov od vseh stav. Ako zmanjšamo znesek stav za znesek dobitkov, dobimo čiste dohodke 16.661.057 K, ki pa kajpada niso enaki čistemu dobičku iz loterijskega monopola. Odšteti se namreč morajo še upravni stroški, ki so bili za leto 1909 proračunjeni na 2.215.150 kron, torej znaša čisti dobiček iz loterije leta 1909 14.445.907 kren. V tem letu je bilo 3100 loterijskih kolektur. Ako primerjamo dohodke prejšnjih let z navedenimi dohodki, vidimo le malo sprememb, da je pomen loterije za prebivalstvo kakor tudi za finančno gospodarstvo države že več let skoro nespremenjen. Ker niso izkazi napravljeni po kronovinah, ampak po loterijskim uradih, ne moremo navesti posameznosti za posamezne kronovine.

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Z drugačnimi občutki je spremljal programove točke svatbene gostije stari gospod Vejvara. Bil je mal, oprezen kmečki kupec, v čegar hiši se je jedlo vedno le skromno in navadno, čeprav do sitega. Današnja gostija je napravila nanj velik vtis. V duhu je cenil, koliko vse to stane, in od jedi do jedi je rastlo njegovo spoštovanje do rodbine, h kateri se je sin priženil. Gotovo imajo veliko, si je mislil, gotovo so petični. In šele sedaj je bil popolnoma prepričan, da je njegov sin 'napravil dobro partijo'. Vstal je, šel k gospej Kondelikovi, stresel ji roko in je rekel z največjim priznanjem:

»Vsa čast, mamica, vsa čast. To je bilo izvrstno. Vse bom povedal soprogi!«

Te besede so bile za gospo Kondeliko kakor balzam. Naenkrat je pozabila na nesrečno dogodbo s »frakom« in zopet se je počutila v blaženem razpoloženju nevestine matere, kateri se godi izborna. Sedaj je prišla tudi teta Urbanova in je zašepetala gospej Kondelikovi na uho:

»Beti, to je 'nobel', to je 'nobel'! Kaj takega še nisem jedla. In moram reči, za tri goldinarje — to ni niti dosti. Ali doplača k temu kaj tudi Beseda?«

»Bog obvaruj!« se je branila hitro gošpa Kondelikova. »Kaj ti ne pride na misel!«

»Jaz sem mislila, da daje svojim članom tako premijo...«

»Kaj pa še, kaj pa še!« je zavrnila s povdarkom gospa Kondelikova tetino neutemeljeno dozdevo.

Z jedili so bili na koncu. Dame so še jedle neke slaščice, gospodje so izbirali mandeljne iz košarice in so jih luščili. Nastal je čas miru in prebave.

Sedaj se je spomnil stari gospod Vejvara in je šel k mojstru Kondeliku:

»Oče, hoteli ste nam povedati, kaj se vam je prigodilo...«

Gospod Kondelik je napravil resen obraz, premetril je celo družbo, če še kdo razven Vejvare posluša in je začel:

»Ne bi vam privoščil, da pridete v podoben položaj. Že na potu v cerkev me je obhajala nekaka tesnoba. In ko ste šli v Bésedo, sem si pomislil: pa pogledaš malo domov. Boste že zvedeli, zakaj. — Grem, grem, vedno bolj mi je tesnobno. Zlezem iz voza, grem gori, odprem kuhinjska vrata in še vedno se ne morem znebiti te tesnobe. Stopim v sobo, sedaj pa me popade. Drži me za roke, za prsa, za vrat — niti sopsti nisem mogel...«

»Za božjo voljo«, je zaklical gospod Vejvara, in kaj se je zgodilo potem?«

Njegov klic je opozoril vso družbo, ki se je ozrla na Kondelika in ga napeto poslušala.

»No skratka«, je nadaljeval mojster, »džalo me je in me ni hotelo spustiti na noben način...«

»Kaj pa je bilo, oče?« se je oglašila Pepica.

»Bilo je črno. Imelo je telo in dvoje rok, toda nobene noge in nobene glave.«

»To je šala«, je pripomnil gospod Bečka.

»Lepa šala«, je rekel mojster resno. »Ne bi vam je privoščil! Zvijam se, trgam na vse strani, hočem se znebiti tega — veste, da nisem slab in brez poguma — toda nič ne pomaga. Ono me drži, ne spusti me, naposled me vrže na fotelj, ne morem že več dihati — ločim se že z vami vsemi, mislim, na ženo, na hčer, na Vejvaro, na otroke — —«

Gospa Kondelikova je dregnila soproga v bok.

»Ne suvaj me, žena, to je resnica — in v tem trenutku, hvala Bogu, so se odprla kuhinjska vrata, sobna vrata, in na pragu se je pojavila Beti, moja žena, kakor angelj maščevanja...«

»Ti stara klepetulja«, se je jezila gospa.

»Vidi, kaj me drži«, je nadaljeval mojster z gesto, »priskoči k meni, popade ono za prvo roko, odtrga jo, popade za drugo, tudi to odtrga — potem pa prime velikanski nož, ki je ležal na mizi, zasadi ga onemu črnemu v telo, potegne doli — in prerezala vam ga je na dvoje. Bil sem prost. Eno življenje se je končalo, toda jaz sem bil otet...«

»In kaj je bilo to, za božjo voljo?« je vzkliknila teta Urbanova, ki je brez sape in vsa preplašena poslušala.

Še predno je mogel mojster odgovoriti, je pritekkel k njemu iz predsobe natakard Ferdinand in mu je povedal, da je zunaj neki gospod, ki bi rad govoril z gospodom Kondelikom.

»Kaj pa hoče?« se je čudil mojster. »Saj sem

v Kakšne so nemške firme! „Trgovski Vestnik“ piše: Znana tovarna Kathreiner v Berlinu-Monakovem, ki je tudi na Slovenskem dobro znana, je razpisala ceno 80.000 mark tistemu aviatiku, ki bi prvi preletel v zraku progo Berlin-Monakovo. Stavi pa — in to je za nas posebno zanimivo — sledeče pogoje: aviatik mora biti Nemeč, aeroplan mora biti izumljen od nemškega inženirja in v vseh delih izvršen na Nemškem. — Tako ekskluzivne so nemške firme, tiste firme, ki jim Slovenci pomagamo do tega, da razpisujejo take cene. To Kathreinerjevo postopanje si je treba dobro zapomniti in izvajati konsekvence. Če bomo proti Kathreinerju, Franku itd. nastopali malo bolj odločno — kar prav lahko storimo, ker imamo v Ljubljani specijelno za sladno kavo in za kavno primes slovansko tovarno — bodo tudi Nemci postali ponižnejši.

Grunwaldske slavnosti v Krakovu. Poroča se od tamkaj, da je udeležba s strani Poljakov na teh slavnostih bila ogromna, da pa so prireditelji očitno se branili dati slavnosti vseslovenski značaj ter so zapostavljali deputacije slovanskih mest Prage, Zagreba in Ljubljane. Oficijelno pozdravljeni so bili samo Madžari. Zato so slovanske deputacije predčasno zapustile Krakov. Spomenik kralju Jagielu, darilo Paderewskega, je monumentalen umotvor, morda edini te vrste v Avstriji.

Štajerske novice.

Sokolski izlet v Celje 1910. Te dni se bodo razpošiljali plakati in pa vstopnice. Plakati so prav dobro in okusno izdelani; naj se povsod nabijejo na vidnih mestih. Storili bodo svoje za deležbo kakor za širjenje sokolske misli. **Prepričani smo sicer, da se zbere dne 14. avg. na sokolskem zletu v Gaberju pri Celju** ves narodni Sp. Štajer; kdo pa bi bil zadržan, naj vsaj kupi vstopnico za ljudsko slavnost, da bo, če drugače ne gre, posredno podpiral naš izlet in »Sokolski dom«.

Štajerski deželni zbor bo sklican, kakor poroča glasilo nemško-nacionalne večine najbrže 20. sept. List prinaša novico popolnoma suho — brez obilnatih napadov na slovensko obstrukcijo in tudi brez obilnatnega poziva na hrabre nemško-nacionalne bojovníke, da je treba varovati svete in najvišje pravice nemškega naroda na Štajerskem. Radovedni smo zares, kako se bo ta komedija, pardon, boj v deželnem zboru odigral tudi javno, in sicer tako, da ostanejo slovenski klerikalci pred svojimi volilci zmagovalci, nemški nacionalci pa si ohranijo prestiž onih, ki se ne ukionijo slovensko-klrikalnim nesramnim in frivolnim napadom. Sicer je sedaj čas kislih kumar in odlični nemško-nacionalni voditelji in še odlični deželni finančni ministri bivajo procul negotiis na deželne stroške v toplicah; vendar pa čas naglo teče in treba bo iskati izgovorov. Težko jih bo najti nemškim nacionalcem in še težje slov. klerikalcem. Nas so slov. klerikalci sami izključili iz boja in počejo naše praktične in moralne podpore; potisnili so nam sami v roke bič za izdajalce...

Kako je s tem, g. Peter Novak? Iz Slov. Bistrice nam pišejo: Začuden smo čitali v »Slov. Narodu«, da stavbeni računi pri hotelu »Avstrija« še vedno niso čisto v redu in za javnost. Ali bi jih ne bilo dobro enkrat objaviti, posebno ker slovenjbistriška sedaj klerikalna posojilnica močno trpi vsled konkurence v okolici? Ali je nadalje res, g. dež. poslanec Peter Novak, da ste zidali ob istem času svojo hišo, ko je posojilnica zidala hotel »Avstrijo«? Le na dan z besedo, najbolje na kakem shodu »Kmečke zveze«, tam je namreč največ vernih poslušalcev. Gre se sedaj za dobro ime g. Petra Novaka, požrtvovalnega slov. rodoljuba in slovenjbistriške klerik. posojilnice.

Volitve v rogaški okrajni zastop. V soboto so volile kmečke občine in izvolile same narodno-napredne kandidate gg. Maksa Berlisga, Franca Miku-

ša, Alojza Buta, Vinko Žurmana, Franca Valgonija in Franca Vizoviška. Rogaški okrajni zastop bodo imeli tudi zanjepaj nemško večino.

Občinske volitve v celjski okoliški občini. Na zaupnem shodu minulo nedeljo so postavili slovenski zaupniki sledeče kandidate za občinske volitve in sicer: so sledeči gg. kandidatje iz Gaberja: Gologranc, Pušnik, Plevčak, Konečnik, Strašek, Grah; iz Hudinje: Gajšek, Majdič Peter in Male; z Brega: Radej, Levstik; iz Lave: Sušnik in Škrabar; iz Ložnice: Samec Franc in Klinar; iz Medloga: Lipovšek; iz Ostrožnega: Ocvirk in Fazarinc; iz Celja: dr. Josip Sernec, dr. A. Božič, dr. Benkovič in Ogradi; iz Zavodne: Vinko Kukovec; iz Pristove: Čečko; iz Košnice: Bobnič; iz Pečovnika: Kumer; iz Polul: Jezernik in iz Lisce: Šah.

v Agitacijski sestanek za občinske volitve v celjski okolici se je vršil minulo soboto v Radejevi gostilni na Bregu pri Celju. Bil je jako dobro obiskan iz vseh sosesk velike okoliške občine. Razdelilo se je agitacijsko delo. Na sestanku je vladalo kar najboljšo razpoloženje — vse se z veseljem pripravljalo na boj proti celjskim sūdmarkovcem in losvonromovcem, ki bi si radi v svrhu ponemčevanja in izkoriščanja zaslužili slovensko celjsko okolico.

v Še se godiljo čudeži! Sinoči je vse pričakovalo običajnega kolodvorskega pretepa. Nemci so se vozili v Velenje na slavnost — čudimo se, da tamošnji slovenski občinski odbor ne stopa Nemcem prav nič na prste pri prireditvah izvalnih nemških slavnosti — celjski Slovenci pa so se udeležili žalske slavnosti in se vračali zvečer domu z istim vlakom ko Nemci. In čudo veliko — ni došlo niti do izzivanja niti do pretepa. Ali celjski Nemci — razume se, da pametni nemški meščani — uvidevajo, da je naj bolje pustiti Slovence, ki Nemcem itak nikoli ničesar ne store, pri miru?

Iz Celja. Nemci so izdali za svojo telovadsko slavnost 6.613 K 11 v in dohodkov so imeli 7.042 K 41 v, torej okrog 400 K čistega dobička. Z ozirom na ogromno reklamo in »vahtaričine« tirade o dobro uspehi slavnosti je to malenkostna svota.

Včerašnja slavnost v Žalcu je kar najsijajnejše uspela. Daljše poročilo priobčimo jutri.

Za Ciril-Metodovo družbo je nabral v veseli družbi na Prevorju gimnazijec Franc Šetinc 6 K z željo, da bi tudi drugi tovariši dijaki v počitnicah prav pridno nabirali za prepotrebno Ciril-Metod. družbo.

V Kamnici pri Mariboru je izginila gostačica Antoniji Leopold štiriletna hčerkica Matilda Leopold — in sicer neznano kam. Vkljub natančnim poizvedbam še dekleta dozdej nišo našli. Deklica je precej močna, zlatolasa in je nošila takrat, ko je izginila, barhentno obleko. Klicali so jo za Tilko.

Razpisano je mesto občinskega zdravnika v Laškem trgu. Občina hoče seveda spraviti semkaj kakega Nemca — dasi je trg skoro čisto slovenski, okolica pa popolnoma. Tu bi nam bil potreben slovenski zdravnik!

Za magistra farmacije je bil danes sponziran na graškem vseučilišču g. dr. Rihard Karba iz Vranskega. Napravil je vse izpite z odliko. Častitamo!

Posledice pretepa v Prepoli. Poročali smo zadnje dni o pretepu v Prepoli. Sedaj je 21letni kmečki fant Breg, katerega so takrat pripeljali v mariborsko bolnišnico, zaradi pretresenja možganov umrl. Zaradi tega pretepa so že zaprli 10 fantov.

Utopljenka. V Ptujju so potegnili soboto trije pijonirji utopljeno, 30—40 let staro kmečko žensko iz Drave. Ležala je že 8—14 dni v vodi; na vratu ima mrlič modre madeže in na čelu globoko rano. Morda se gre za kak zločin.

Podružnica nemškega Schulvereina za Hrastnik Trbovlje je dosegla minulo leto malodane 200 članov — znamenje marljivega dela. Nam znano članstvo šteto članov in članic Ciril-Metodove podružnice v Hrastniku in Trbovljah, vendar pa bi bilo pričakovati, da bi jih bilo vsaj enkrat toliko. Nemško število naj bode našim ljudem vsodbuda za živahno nabiranje članov CMD in pa vstrajno narodno delo — ki sicer v obeh krajih lepo napreduje in se razvija.

V Rogaško Slatino je dospel v soboto justični minister dr. Hochenburger in se je nastanil pri »nadvojvodi Ivanu«. Minister ostane dalje časa v Rogaški Slatini.

Strela je udarila minuli četrtek v Selah pri Zg. Poljskavi v hišo posestnika Jurka in jo zažgala. Živino in poljed. orodje so sicer rešili, vendar ima posestnik še vseeno znatno škodo, ker je bil le za malo svoto zavarovan.

Menico je ponaređil. Neki Jakobovič je prinesel v mariborsko podružnico angloavstrijske banke menico s podpisoma dveh znanih mariborskih trgovcev kot žirantov. Vendar pa se mu goljufija ni posrečila; spravili so ga pod ključ.

Druge slov. dežele.

Odlikovanje slovenskega rojaka. Juridična fakulteta dunajska je prisodila goriškemu rojaku g. dr. Ivanu Štokarju častno Kruppovo nagrado 2000 K za konkurenčno nalogo: „Der industrielle Export Oesterreich-Ungarns und sein Einfluss auf die Handelspolitik“.

Državna podpora za povzdigo živinoreje na Goriško-Gradiščanskem. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo 24.000 K podpore za povzdigo živinoreje na goriško-gradiščanskem, ki se imajo porabiti v l. 1910. Od te svote se porabi za govedoreje 20.000, za ostalo živino pa 4000 K.

„Delavsko hranilnico in posojilnico“ osnuje soc. dem. stranka v Ljubljani.

„Narodna delavska organizacija“ v Trstu je imela v soboto zvečer izvanredni občni zbor, na katerem je bil sprejet organizacijski statut in in so se spremenila pravila v tem smislu: **vse raztegne organizacija na vse jugoslovanske pokrajine.** V posameznih deželah bodo samostojne avtonomne organizacije, centralno vodstvo bo v Trstu. Sprejel se je tudi statut mladinske organizacije v področju N. D. O.

v Belokranjska železnica. Od s. ede do petka se je vršila obravnava zaradi postaj bodoče belokranjske železnice pri okrajnih glavarstvih v Rudolfovem in v Črnomlju. Obravnava se je vršila o postajah: Kandija, Uršno selo, Rožni dol, Pribeše, Semič, Otovec, Črnomelj, Gradac in Metlika. — Obravnavo je vodil vladni svetnik pl. Laschan, zastopani so bili: železniško ministerstvo, vojno ministerstvo, deželni odbor, mestne in kmečke občine in razni interesentje, ki so pri vsaki postaji stavili svoje predloge. Obravnava se je vršila jako stvarno in niso difference več velike. Najhujše je še nasprotstvo med Novim mestom in med Kandijo, ki zahteva mesto postajališča pravo postajo. Letošnje leto bodo še porabili za načrte in obrav-

vendar na svatbi, menda vendar noče, da bi mu sedaj kaj slikal...«

»Saj si naslikal, gobezdalo«, je odgovorila nejevoljna gospa za soprogom, ki je hitel v predsobo.

Mojster je šel ven in se ni dolgo časa vrnil. Gospa Kondelikova je zvedavo gledala k vratom in se je slednjič obrnila k Vejvari:

»Prosim te, Fran, pojdi pogledat tja, kaj očetu hočejo?«

Vejvara se je vrnil čez par minut. Smehljaj se je nekoliko v zadregi in je prosil taščo:

»Prosim vas, mamica, pojdite sem«, in obenem je pozval s pogledom stavbenika Bečko.

Zaslužni svatbeni voditelj je razumel, da ga tudi potrebujejo. In sledil je z vso resnostjo Vejvari:

V predsobi je stal majhen, droben možiček, ves rdeč od naglice, čez levo roko je imel »frak«. Gospod Bečka je prišel tja ravno tačas, ko je mojster že petič zaklical:

»Vi ste mi jo zagodli, prijatelj, lepo kašo ste mi skuhal. Sedaj ga le obdržite, ne potrebujem ga več — le poglejte me!«

»I no, seveda, gospod Kondelik, vem to — toda gospod inženir Kačaba potrebuje svojega — sreča, da ni tegale prej pomeril. Jutri zgodaj gre ven, tudi na neko veselico, in mora imeti »frak'...«

»Toda jaz ga nimam tukaj«, je odgovoril mojster.

»Vsi smo tu, doma je zaprto...«

»Vendar bi lahko poslali ponj, ne? Prav lepo vas prosim...«

»No, poslal bi, Kanička, poslal«, je rekel moj-

ster Kondelik, »toda bolje je, da ga ne zagledate. — samo štiri kosi so ga še — moja stara ga je razrezala kakor gos — izvlekla me je iz njega kakor jeguljo — malo je manjkalo, da me niso peljali na rešilno postajo...«

Krojač Kanička je stal tu in ni razumel tega, razumel pa je gospod Bečka.

»Inženir gospod Kačaba? To je moj dober znanec, temu posodite za sedaj »frak« gospoda Kondelika. On ga vrne.«

»Da, gospod«, je odgovoril krojač v zadregi, »toda gospod inženir ima čez pas štirideset centimetrov manj — to ne gre.«

»Ali nimate kakega drugega »fraka« v zalogi?«

»Kje naj ga vzamem? In sedaj je že pozna noč, ne morem več iti h kakemu svojemu tovarišu, in ob šestih jutraj gospod Kačaba odide...«

Gospod Bečka se je smejal na vse grlo, mojster Kondelik se je smehljaj v stiski, gospa je bila tudi vsa v zadregi, Vejvara se je gladil po čelu, če bi se dalo na kak način pomagati. Slednjič mu je prišlo nekaj na misel.

»Jaz bi«, je rekel boječ, »posodil gospodu inženirju magari tole svojo suknjo — in bi vzel za ta čas ta »frak'...«

Gospa Kondelikova je hvaležno pogledala zeta.

»Gospod«, je odgovoril krojač obupano, »to ne gre. Gospod inženir gre na svatbo nekega častnika, mora imeti »frak'...«

»Seveda mora imeti »frak'«, je pritrdil gospod Kondelik zelo vneto. »Drugače bi oficir ne zmagal v vojni.«

Gospod Bečka je naglo tlesknil z rokami.

»Počakajte! Še je tu pomoč! Pojdite vsi sem!« Vsi štirje, tudi s krojačem Kaničko, so se vrnili v dvorano, kjer jih je družba željno čakala, radovedna, za kaj se gre.

Gospod Bečka je peljal Kaničko naračnost k Slavičku.

»Vstanite, mladi mož, lahko rešite domovino.« Slaviček je radovoljno vstal.

»Kaj pravite temule« je vprašal Bečka Kaničko in je potegnil Slavička za ovratnik suknje.

Mojster Kanička je premotril toaletto Slavičkovo, obračal je mladeniča kakor vrtavko, primérjal, potegnil iz žepa zviti meter, zmeril je rokava, hrbet, zmeril »frak' v pasu — in se je globoko oddahnil.

»Ta bi bil prav! Skoro ista mera je!«

»Prijatelj Slaviček, slecite ga!« je velel gospod Bečka. Izgovoril pa je te besede tako zapovedujoče, da se ni moglo ugovarjati. Slaviček ga je slekel kakor automat in gospod Bečka mu je pomagal obleči »frak' gospoda Kondelika.

»Izvrstno!« je zaklical gospod Bečka. »Sedaj le glejte, Slaviček, da pridete v dietni razred tele številke — potem boste izgledali bolj mogočno.«

Po dvorani se je razlegel smeh — niti Slaviček sam se mu ni ubranil, ki se je v »fraku« gospoda Kondelika kar vtopil. Izvlekel je še iz svojega robc in rokavice in že si ga je mojster Kanička dal čez roko, z veseljšim izrazom na obličju nega je pokrival prej njegovo obupano lice.

»No vidite, mojster«, je rekel gospod Bečka, »doma ga zlikate in gospod inženir Kačaba ničesar

nave, prihodnje leto vsaj maja meseca se pa začne z zgradbo. V dobro poučnih krogih pa še vedno vlada prepričanje, da belokranjska železnica naposled lahko še pade v vodo.

V klerikalni slovenski in hrvatski dijak iz Istre imajo 30. in 31. tm. sestanek v Ždrenju. Medvedico z mladitci so baje zasledili v gozdih nad Kačjo rido pri Mirni peči.

Odbor „Glasbene Matice“ za leto 1910/11 se je konstituiral tako-le: Predsednik: dr. Vladimir Ravnikar; namestnik: dr. Janko Bezjak; tajnik: dr. Janko Žirovnik; namestnik: Dragotin Šebenik; blagajnik: dr. Josip Krevcl; namestnik: Anton Petrovič; šolski nadzornik: dr. Janko Bezjak; namestnik: p. Hugolin Sattner; knjižničar: prof. Anton Jeršinovic; namestnik: Anton Lajovic; gospodar in upravitelj društvenih hiš: Fran Kobler; namestnik: Fran Milčinski; preglednik poverjenstva: dr. Rudež; namestnik: Stanko Premrl; pravni zastopnik: dr. Vladimir Ravnihar; odborniki: dr. Josip Mantuani in dr. Fran Mohorič.

Štrašno zločinstvo. V Trstu so spravili v bolnišnico neko petletno deklico, ki je bila okužena z venerično boleznijo. Bolezen se jej je razširila tudi na oči. Uboga deklica je povedala, da se jej je pred dnevi, ko se je nahajala v javnem vrtu, približal neznanec, ki jej je najprej podaril slaščice in potem „storil slabo“. Deklica je vedela popisati ognjusnega zločinca in upati je, da pride kmalu oblasti v pest.

Pri goriškem deželnem odboru se bavijo z vprašanjem, da-li ne bi kazalo ustanoviti deželno zavarovalnico proti požaru, kakor taki deželni zavodi že obstoje v drugih večjih kronovinah.

Komunalni realni gimnazij v Voloskem-Opatiji je imel v tem svojem prvem letu 36 učencev in 2 privatni učenki. Ker pa je tekom leta izstopilo 5 učencev in obe privatistinji, je bilo koncem leta na zavodu 31 učencev. Po domovinstvu jih je bilo 28 iz Istre, 2 iz Trsta in 1 iz Hrvatske. Za to leto je bil zavod nameščen v občinski hiši, a s prihodnjim letom se premesti v lastne prostore v Opatiji.

Elementarni izgredi. V nedeljo 17. julija ob 2 uri popoldne so se pojavili prvi znaki večjih elementarnih izgredov; smer jugozapad. Prvi predvplivi teh izgredov so bili od 6. do 7. zvečer nevihte na skrajni meji Kranjske (zapad severozapad). Po noči so se popoldanski znaki ojačali ter razširili proti jugozapadu. Po teh znakih soditi, imamo v kratkem pričakovati iz daljnih južnih in zapadnih krajev poročila o večjih elementarnih izgredih (potresi, viharji itd.).

Konec Medardovih dni. Napram vsem pričakovanjem je sv. Medard že s 15. julijem zaključil svoje viharno in deževno kraljestvo. 16. in 17. julij sta bila izredno lepa, topla. Obeta pa se nam zopet nova serija izrednih vremenskih pojavov, že po bistvu ne več na sv. Medarda račun, ampak na račun vplivov daljnih elementarnih izgredov. Začetek najbrže že z 18. julijem. Pred nami je tudi kritičen dan 22. julija. Pred novim vremenskim preobratom kratko trajajoča vročina, menjajoča z večjimi lokalnimi nevihtami.

Obrambni vestnik.

v Za Ciril-Methodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.: 788. Učiteljsko

ne zamudi. In ko popravite onega, bo vse v redu. Kanička se je hotel posloviti, toda plemenito srce gospe Kondelikove ni dopustilo, da bi odšel, predno se ne okrepča. Jedil je ostalo še mnogo in tako so imeli celo uro enega nepričakovanega gosta več.

Mojstru Kondeliku ni bilo več treba veliko dostavljati o svoji strahoviti historiji; obisk Kaničkov in nekoliko besed je povedalo vse. Stari gospod Vejvara je pripomnil, da ni še doživel kaj podobnega.

»Meni se to tudi več ne prigodi«, se je smejal mojster Kondelik. »Sedaj bom vedno pazil na vse frake.«

»Najmenitnejše pri tem je«, je zaupal Slaviček gospodu Bečki, »da oni moj 'frak' pravzaprav tudi ni moj. Izposodil sem si ga od našega koncipista.« Gospod Bečka si je zatisnil z roko usta, da se ne bi preveč slišal njegov smeh.

»Tristo vragov — iz tega bi lahko bila cela komedija: Svatba v tujih frakih«, je odgovoril Slavičku.

»Kaj pa imate tam?« je zaklical gospod Kondelik.

»Pozneje — vam povem«, je odvrnil gospod Bečka.

Precej časa je trajalo, predno se je poleglo veselje, ki so ga povzročili 'fraki'. In gospod Bečka ni vzbujal več smeha niti z besedico. Potreboval je mirnega, resnega trenutka. Prišli so na vino in go-

drštvo za postojnski okraj (plačalo 50 K; 789. Dijaki novomeške gimnazije plačali 200 K); 790. Krog narodnih Slovencev, Polzela; 791. Ivan Samec veletržec v Ljubljani plačal 200 K).

V vsem podružnicam družbe sv. Cirila in Metoda v uvaževanje: Družba je izdala za petindvajsetletni jubilej knjigo: „Pogled na prvo četrtletje“. Knjiga kaže sliko razvoja in delovanja družbe sv. Cirila in Metoda od ustanovitve do danes. Vsak rodoljub si mora to knjigo nabaviti. Cena ji je 1 K. Naroča se v družb. pisarni in pri vseh slovenskih knjigarnah. Pisarna dr. sv. C. in M. ima v zalogi tudi jubilejne razglednice in jubilejni nar. kolek. Vse podružnice prosimo, da blagovolijo zlasti ob priliki veselje jubilejno blago razpečavati.

V Žirovnikovih narodnih pesmi IV. zvezek je izšel ter se dobiva po vseh narodnih knjigarnah, kakor tudi pri upravnistvu Slov. Branika v Ljubljani. Pesmi ni treba hvaliti, ker že ime Žirovnik zadostuje. Zbirka obsega 30 narodnih pesmi za štiri enake glasove. Knjižica je vezana v platno, ima žepno obliko, dober papir in razločen tisk. Cena 1 K. Pevci in pevska društva sezite po knjižici, dokler jo je kaj v zalogi. Čisti dobiček pripade družbi sv. Cirila in Metoda.

Narodni gospodar.

Vinogradnikom v pouk. Vsled neprestanega deževanja so se pojavili na trti razni škodljivci, med temi pa s posebno silo njen najhujši sovražnik: peronospora ali strupena rosa. Ta bolezen je poleg listja začela napadati tudi zarod (grozdje) s tako silo, da nam lahko ves letošnji pridelek uniči. Pa tudi če bi nam uničila samo listje, je že to zadosti, ker ne more potem ne grozdje ne les trte dozoreti. Treba je torej, da se z vso vneto poprimemo izkušenega in zanesljivega sredstva proti tej bolezni, to je pravilnega in zadostnega škropljenja trt z zmesjo modre galice z apnom ali sodo. Med tem ko v suhem vremenu zadostuje navadno že en kilogram galice na 100 litrov vode, je treba letos vzeti 1½ do dva kilograma. Na vsak kilogram galice vzamemo 1 kg nengašenega (živega) ali pa 2 kg nugašenega, dobrega mastnega apna, ali pa 1¼ kg navadne sode, ki se jo rabi za pranje perila. Galico in apno je vsako za se raztopiti in še le neposredno pred škropljenjem skupaj zmešati, ker več dni stara ne učinkuje. Škropiti je treba v kratkih presledkih, to je vsakih 10 do 14 dni do srede meseca avgusta. Pri tem je treba imeti škropilnico, ki galico na fino razpršuje. Najprvo se poškropi trta čez in čez, potem se pa gre še enkrat skozi vinograd in se škropi samo grozdje. Ker je grozdje skrito pod listjem, je za to škropljenje posebno pripravna Nechvilova hipna zatvornica, ki omogočuje, da je pri škropljenju leva roka popolnoma prosta, s katero se lahko razgrne grozdje zakrivajoče listje. Posebno pripravna za to se mi vidi Nechvilova škropilnica „hidrolina“, potem tudi „avtomata“ in „Avstrija“. Konečno naj še omenim, da pospešuje razvoj peronospore še posebno vlažen zrak. Za to povzročuje peronospora v težki zemlji, v nizki legi, pri gosti saditvi, v nepovezanem in neopletenem vinogradu največ škode. Povežite torej trte, ampak le na rahlo in jih omandajte, to se pravi, odstranite vse, kar je na njih nepotrebno, zlasti nepotrebne poganjke, zalistnike itd., na šparonih (napnencih) pa prikrajsajte vse mladice za 3. ali 4. peresom nad zadnjim grozdom. Vinarski nadzornik Skalický.

Po svetu.

V Poljsko-slovenski dijaški kongres v Krakovu, V Krakovu je bil v soboto otvorjen shod poljsko-slovenskega katoliškega dijaštva. Shod se vrši pod patronanco slovenskih klerikalnih poslancev Zitnika, Fona in dr. Benkoviča.

spod Bečka se je pripravjal na prvo napitnico novoporočencema. Slednjič je prišlo k temu. Sedaj bi ga ne bil nihče poznal. Njegov obraz se je zresnil, glas se mu je umetno zatresel, ko je začel. Govoril je o starem prijatelju, ki se je povzdignil vsled neutrudnega dela v svoji stroki do mojstra, kakoršnega je treba iskati — (mojster Kondelik je v zadregi potegnil z roko po telovniku in si pogladil brke) — govoril je o njegovi blagi soprogi — (gospa Kondelikova je gledala vprto predse in ni ničesar videla) — prečenjeval je vzorno vzgojo, ki sta dala oba svoji krasni hčeri — (oči gospe Kondelikove so se topile v solzah, Pepičine so se povesile) — preskočil je na Vejvaro, ki je od rodnega temelja prišel tako daleč, da ga je kraljeva občina praška pripoznala za zmožnega, sodelovati pri njenih opravilih — (četovsko srce starega gospoda Vejvare se je omehčalo s tem, da se je večkrat prijel za nos) — da ne ostane ničesar drugega, kot da vsi, ki tu sedijo, vstanejo in zakličejo novoporočencema za pot v daljše življenje po njegovem vzgledu kar najsrčnejši nazdar! mnogo sreče!

Gostje so vstajali, gnjetli so se k mlademu paru, rdečemu kakor višnje, trkali so s kozarci in ponavljali za gospodom Bečko: Nazdar, mnogo sreče!

Teta Urbanova je pri tem poljubila nevesto, potem pa je hitela takoj k stavbeniku.

»Gospod Bečka«, se je priklanjala in ga je prijala za roko, »imenitno ste to povedali. Jaz sem sli-

Samomor šivilje. V bližini slavnoznanega bogatega benediktinskega samostana v Fekampu pri Havru se je izvršil te dni grozovit samomor. Samomorilka, 16letna šivilja Albertina Romain, je zlezla na najvišje skalovje, si z robcem zavezala oči ter se spustila v globočino. Čez nekaj ur so jo ljudje dobili z razbito glavo in polomljenimi udi ob vznožju strmega hriba.

Bombni atentat. V torek popoldne se je v Lichtenrade pri Berlinu razletela bomba. Poljedelec Kraaz je dobil v poslednjem času različna pisma, v katerih se mu s smrtjo grozil, če ne položi gotove vsote denarja. Pred kratkim je zopet dobil grozljivo pismo, v katerem se od njega zahteva 3000 mark, sicer se bo izvršil na njega atentat. Teh 3000 mark naj bi deponiral na gotovem mestu v neki konzervni škatljici, ki se nahaja en meter pod zemljo. Kaaz si je hotel stvar ogledati ter je na dotičnem mestu tudi našel škatljico. Ko se je pa dotaknil škatljice, je eksplodirala. In Kaaz se je težko ranen zgrudil.

Ljudsko štetje v Ameriki. Velikansko delo ljudskega štetja v Zedinjenih državah gre hitro izpod rok in je že toliko napredovalo, da bo vlada začela v kratkem priobčevati število prebivalstva v posameznih večjih mestih. V uradu za ljudsko štetje v Washingtonu se dela noč in dan. Zaposlenih je dva tisoč uradnikov.

Čudna oporoka. V Londonu je umrl igralec Vezin, znameniti predstavitelj Shakespearovih ulog. Zapustil je par tisoč; v oporoki pa je določil, da ima biti pogreb brez vseh dragih obredov. Truplo naj se vpepeli v krematoriju, toda popoldne, »ko je ceneje«. Pepela ni treba hraniti v urni, posiplje naj se z njim vrt okoli krematorija. Prijatelji naj ne kupujejo žalnih oblek, ne vencev. Da si je prepovedal spomenik, se samo ob sebi razume. — Oporoko so v polnem obsegu izvršili.

Meksikanci ustrelili Slovence. Iz Trinidada v državi Colorado se poroča, da so tam Meksikanci ustrelili Slovence iz Spodnje Štajerske Antona Cigana. Ker ni bil v nobenem društvu, so mu rojaki morali zložiti 108 dolarjev za pogreb.

Izvanreden dokaz resnice ali usodno vrojeno znamenje. Beneficijat Gressmann v Sanackeru na Bavarskem je lani tožil tamošnjo bivšo farovško kuharico, ker je govorila okrog o njem, da je imela z njim spolne odnošaje. V prvi inštanci je bila ona obsojena na 6 mesecev zapora in 100 mark globe. A vložila je pritožbo ter izjavila, da nastopi dokaz resnice. Med drugim je navedla kot dokaz to, da je pri spolnem občevanju videla pri beneficijatu na nekem mestu telesa, ki »v normalnih razmerah občevanja« njej ne bi bil pristopen, vrojeno znamenje. Sodišče je dalo beneficijatu zdravniško preiskati in res se je našlo na od kuharice natančno popisanem dotično znamenje. Beneficijat je seveda vse tajil in je trdil, da je kuharica dotično znamenje morda videla skozi ključavnico. (Lepe razmere v bavarskih farovžih! Ali tudi pri naš farovski kuharice taka »znamenja« samo skozi ključavnice gledajo?) Druga inštanca je sicer obtoženko tudi obsodila, pa le na 20 K globe, to pa zato, ker obtoženka ni ovrгла trditve, da je videla »znamenje« skozi ključavnico (!). O obrekovanju pa se sodišče ni moglo prepričati, zato je sodbo prve sodnije glede zapora razveljavilo. Zanimivo je, da je drž. pravdnik v svojem plaidoyerju izrecno povdaril, da je prepričan o krivi prisegi beneficijata. (O ti branitelji vere!) H koncu našim gospodom kaplanom in župnikom lep nasvet: pazite na vrojena znamenja in zamašite luknje v ključavnicah!

V Od veselja umrl. Nenavaden slučaj se je zgodil v Giflitzu (okrožje Wildungen v Nemčiji). Ob sklepu šolskega leta so imeli učenci slavaost, pri kateri so se tudi razdelila darila. Ko je neki 13 letni učenec dobil darilo, ga je od veselja zadel kap.

V boju zoper malarijo. Na Angleškem so poskušali že vse mogoče zoper malarijo v angleških vodah. Sedaj delajo v zoološkem vrtu v akvariju poskuse s takozvanimi „miljonskimi ribami z Barbadosa“. Opazilo se je namreč, da se tem ale, komaj 2 cm dolgo živalice, živeče v morju

šala enkrat govoriti doktorja Riegro, ko so odkrili Jungmanov spomenik na Franciškanskem trgu, toda takrat mi ni tako ugajalo — bili bi me kmalu tam zmečkali. Krasno, krasno ste povedali. Bože, jaz rada slišim govornice! Šele tedaj človek vidi, kaj je omika in inteligenca!

Ko se je malo poleglo šum, ki ga je povzročila prva napitnica, se je dvignil boječ delovodja Jedlička. Čutil je, da je prišla njegova ura. V imenu delavstva — kakor je govoril — smatra za svojo dolžnost napiti zdravico gospodu Kondeliku in njega soprogi, v katerih so videli vsi vedno vzor prave zveze slikarske umetnosti z domačimi čednostmi. Iz te zveze je vzcvetel najkrasnejši vzorec šablone, s kakoršnim se je kedaj gospod Kondelik v svoji stroki mogel ponašati, gospodična Pepiča, ki bo okras sten nove svoje domačije, ustanovljene od gospoda Vejvare, pri kateri volitvi ni odločeval samo smisel za umetnost, ampak tudi za prirodu. Dvigam kupico na zdravje gospodične neveste, njenih starišev in gospoda ženina.

Novo trkanje, klici, defiliranje okrog novoporočencev in hevestinih starišev. Gospod Bečka, kakor da bi bil izkušen komisar, kar se tiče govornišstva, je potrepljal Jedličko prijateljsko in prizanesljivo po rami in je rekel:

»Dobro ste povedali, prijatelj, zelo dobro.«

Dalje prihodnjic.

nri otoku Barbados (v skupini antilskih otokov), žive od moskito — muh, ki so nositeljce povzročiteljev malarije. Krog Barbadosa je malarija vsled tega popolnoma neznana.

v Strašen čin blaznega. V Železnem brodu pri Jabloncah na Češkem je neki kmet nenadoma zblaznel in je v tem stanju umoril celo svojo rodino. Enega otroka je tako dolgo suval z noge, da je umrl, drugega je z glavo najprej porinil v vrelo vodo, ženi je odrezal uho, očetu je s sekuro prebil lobanjo, svojo mater je pa obesil. Komaj so ga obvladali.

v Strašna surovost. V Mainzu je 31-letni delavec Schmidt nedavno prišel zjutraj pijan domov, je potegnil svojo ženo, ki je bila noseča, iz postelje ter jo vlačil po sobi semintja, naposled pa jo je tako suval z okovanimi črevlji ter ji razparal z žreblji trebuh, da so ji izstopile obisti. Nesrečnico so prepeljali v bolnišnico, surovino pa so zalotili pozneje v neki krčmi in zaprli.

Senzacionalen umor v Londonu. V Hilldroy crestant je izvrševal svojo prakso 50letni ameriški zdravnik dr. Crippen. Pred enim letom se je oženil s 35 letno artistko, ki je bila obenem blagajničarka obsežne zveze angleških artistin in ki je imela kot taka opraviti z velikimi vsotami. Dne 2. februarja t. l. je dr. Crippenova žena nenadoma izgubila in nihče ni vedel, kam. Dr. Crippen je pripovedoval, da je odšla v Ameriko in pozneje, da je tam umrla. Ameriški listi so o njeni smrti prinesli celo smrtna naznanila. Dne 9. t. m. je izginil tudi dr. Crippen, in sicer s svojo stenografino. Vsled tega je dala preiskati policija njegovo stanovanje in v njegovi kleti našla strašno razmesarjena človeška telesa. Raztelesena trupla so bila položena v apno ter od apna že tudi močno razjedena, vendar pa so se nekatera znamenja, ki govore za to, da je to truplo žene dr. Crippena in da jo je torej ta umoril. Smatra se s tem večjo gotovostjo, da je dr. Crippen izvršil na svoji ženi umor, ker je njegova žena ravno v kritičnem času imela kot blagajničarka zveze angleških artistin velike svote v rokah in da se je dr. Crippen polastil tega denarja. Sum, da je dr. Crippen umoril svojo ženo, se še tem bolj povečuje zlasti radi tega, ker je dokazano, da je ravno v istem času, ko je pravil, da je odšla žena v Ameriko, drugim pripovedoval in tudi domov pisal, da se je dal od svoje žene ločiti. Staršem svoje stenografije je celo pokazal očividno ponarejeno pismo svoje žene, v katerem pravi ta, da privoli prostovoljno v ločitev zakona. Cela zadeva postaja vedno bolj misteriozna, zlasti radi tega, ker se je konštatorilo, da so v apnu razteleseni deli dveh ženskih trupel, od katerih je ena glava strahovito razkosana. Policija zasleduje z nekako mrzlico vso zadevo in je dognala, da je dr. Crippen pečal tudi s prepovedanimi operacijami na ženskah. Uvedle so se najboljše poizvedbe in policija je izdala tudi tirnico. Stenografinja, katero je odpeljal dr. Crippen s seboj, je pisala svojim staršem, da je odšla z njim kot njegova žena in da se ob strani svojega moža prav dobro počuti.

v Tajno izselniško agenturo so zasledili na Reki. Spravljala je od zdravnikov za bolne spoznane izseljence v Ameriko. Imejtelje agenture so zaprli.

Celjski sokolski zlet
dne 14. avgusta 1910.
Velika ljudska slavnost v celjskem „Sokolskem domu“.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

HRVAŠKI BAN ODPSTOPI.

Budimpešta, 17. julija. Hrvaški ban dr. Tomašič je podal danes min. pred. grofu Khuen-Hedervary-ju svojo demisijo. Hrvati so tekom pogajanj z banom vse svoje druge zahteve opustili, le na odstranitvi načelnika hrv. pravosodja Aranitzkega so odločno vztrajali. Ban pa temu nikakor ni hotel ugoditi in je raje izvajal konsekvence ter odstopil. Kakor hitro bode končana v ogerskem parlamentu ad. debata, potuje grof Khuen v Ischl in izroči cesarju banovo demisijo.

VRNITEV ŠPANSKEGA KRALJA V SAN SEBASTIAN.

San Sebastian, 17. julija. Kralj Alfons je dospel danes sem z ekspresnim vlakom iz Madrida. Prebivalstvo mu je privedilo prirčne ovacije.

BOMBE NA BOLGARSKEM.

Sofija, 17. julija. V Kistjendilu so anarhistični študentje z bombami skoraj popolnoma razrušili državni internat za dečke v mnenju, da se zgradi tu prestolonaslednikova palača.

PŠENIČNA ŽETEV V RUMUNIJI.

Bukarešt, 17. julija. (Por. Agence Telegrafique Roumaine.) Pšenična žetev v Rumuniji je dala letos napram vsemu pričakovanju sijajne rezultate.

RELEGIIRANI ITALJANSKI VISOKOŠOLCI.

Dunaj, 17. julija. V včerajšnji seji akademičnega senata na dunajskem vseučilišču se je sklenilo italj. visokošolce Šabaca, Mautla in Covicha za vselej relegirati z dunajskega vseučilišča, ker so se udeležili

novemberskih demonstracij lanskega leta. Dvema drugima italj. visokošolcema se je izrekla ostra graja.

STAVKA ŠPANSKIH RUDARJEV.

Bilbao, 17. julija. Stavka rudarjev se vedno bolj širi. Ko so policaji hoteli raztresti četo stavkujočih, so se jim ti uprli in je došlo do boja. Policaji so streljali, jeden rudar je ranjen.

Bilbao, 17. julija. Stavkujoči rudarji so ometavali pisarne rudniškega ravnateljstva s kamenjem in so skušali s silo udreti v nje. Rudar, ki je bil pri spopadu s policaji ranjen, je že umrl. Govori se, da se prične jutri splošna stavka.

VELIK POŽAR.

Baku, 17. julija. V Šibajevu, kjer se dobiva nafta, je začelo goret 3 tisoč pudov petroleja. Ogenj je zasedel tudi rezervoar kavkaške petrolejske družbe. Popoldne še ni bil pogašen.

ŽELEZNIŠKA NEZGODA.

Melbourne, 18. julija. Na postaji Rismond sta trčila skupaj ekspresni in osebni vlak. Oba sta bila zelo zasedena. Trije vozovi so razbiti, 8 oseb mrtvih, 30 ranjenih.

TRGOVSKI MINISTER NA ČEŠKEM.

Pilzno, 18. julija. Danes je dospel sem trgovski minister Weisskirchner. V veliki dvorani trgovsko-obrtno zbornice ga je pozdravil češki in nem. predsednik zbornice. Potem si je minister ogledal različne industrijske zavode po mestu.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV NA FRANCOSKEM.

Pariz, 18. julija. Pogajanja železničarjev z železniškimi družbami so se očividno neugodno končala, ker je sklenil železničarski sindikat sinoči generalno stavko. Roka za stavko še sindikat ni določil, ker hoče počakati na sklepe železničarskega kongresa, ki se vrši od 27. do 29. julija v Parizu.

Pariz, 18. julija. Stavkovni komite je sklenil, da se stavka prične na vseh francoskih železniških progah ob neki gotovi uri; takrat pogasijo vlakovodje ogenj v strojih, sprevodniki puste vlake na progah s tovrstnim blagom in potniki vred, nadzorstveno osebo bode ustavilo vlake na postajah itd.

NEMŠKI ČASTNIKI NA KITAJSKEM

Kiel, 17. julija. »Kieler Neueste Nachr.« poročajo, da pojde večje število nemških častnikov na Kitajsko, da reorganizirajo kitajsko armado. Kitajci hočejo upeljati splošno vojaško obveznost, s čemu bi se stoječa kitajska armada pomnožila na 2 miliona mož.

UMOR ITALJANSKEGA PROFESORJA.

Turin, 17. julija. Profesorja tukajšnje Albertino-akademije, Fioreja in njegovo sestro so neznani zločinci na letovišču v Pimosorinese umorili. Podrobnosti manjkajo.

STRAŠNA ROBBINSKA TRAGEDIJA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 18. julija. Poštni uslužbenec Molnai je ponoči ubil svojih pet otrok in samega sebe smrtnonevarno ranil. Poslal je svojo ženo z nekim zigovorom proč, nato pa je prerezal z britvo svojim otrokom, starim od 2 mesecev do 8 let vratove. Molnarja so težko ranjenega odpeljali v bolnišnico. Ko je žena prišla nazaj in videla svojo deco mrtvo, je zblaznela. Motiv dejanja je pomanjkanje.

Budimpešta, 18. julija. Molnarja so v bolnišnici zaslili. Pravil je, da je svoje otroke pomoril počenši od najstarejšega; vsak je bil na mestu mrtve, ne da bi dal kak glas od sebe. Njegova mesečna plača je znašala 66 kron; ker je moral dati letno samo za slabo stanovanje 260 kron, ni mogel izhajati in se je moral strašno zadolžiti. Videl je, da ne more za mesec avgust stanarine in vsega družega ter je raje ubil deco in poskusil umoriti samega sebe. Upa, da bodo ženo vzdrževali dobrotljivi ljudje.

K ODPSTOPU BANA DR. TOMAŠIČA.

Budimpešta, 18. julija. Imenom srbo-hrvaške koalicije sta šla včeraj ob 2. uri popoldne poslanca dr. Lorkovič in Šurmin k banu in sta mu izjavila, da koalicija vstraja na izvršitvi pakta z dne 25. januarja letošnjega leta. Ban je odvrnil, da bo podal svojo ostavko in odpotoval v Zagreb.

Budimpešta, 18. julija. Ban dr. Tomašič, Chavrak in Armuš so se dopoldne odpeljali v Zagreb. — Hrvaški poslanci so še ostali v Budimpešti in se bodo udeležili tudi sej ogerskega državnega zbora. **JESENSKO ZASEDANJE AVSTRIJSKEGA PARLAMENTA.**

Dunaj, 18. julija. »Poljska koresp.« je priobčila sledečo izjavo nekega odličnega politika: Od odgodenja našega parlamenta je poteklo šele malo časa in vendar se da že iz pogovorov z vodji različnih strank konstatirati, da presoajo položaj v veliko milejših barvah ko začetkom tega meseca. To ne velja samo glede Poljakov, ki bodo šele koncem avgusta ali septembra po dogovoru z Bienerthom glede prekopov določili svojo taktiko, to velja tudi glede krščanskih socialcev in nemških nacionalcev, upati je, da se bodo s pomočjo te ali one manjše skupine dalo dobiti v jeseni zopet večino za najpotrebnejša dela. Jasno je, da bi nič ne koristile nove volitve brez reforme poslovnika, zato ne misli niti Bienerth niti kdo drugi na razpust parlamenta.

Loterijske številke.

Trst. dne 16. julija 1910: 26, 43, 24, 31, 38.
Linc, " " " " 83, 26, 37, 20, 74.

Zagotovitev eksistence!

V najem se odda s 1. oktobrom t. l. **gostilna in trgovina.** — Pogoji zelo ugodni. Znanje slovenskega jezika se želi. Pojasnila daje **Oskrbništvo graščine Loka pri Žusmu.** 417 3-1

Kupi se po ugodni ceni dobro ohranjena **trgovska stojnica** (štant) in **Wertheimova blagajna.**

Skrajne nizke ponudbe z navedenjem mere do 21. t. m. pod „**Trgovska oprava 300**“ na upravnistvo tega lista. 418 1

Manufakturista

sprejme pod ugodnimi pogoji tvrdka **Julius Žigan, Polzela, Savinska dolina.** 413 3-2

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Priporoča se za mnogobrojna naročila. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Sprejem več dobrih pomočnikov v trajno delo.

Viktor Bevc, Celje

297 — 17

Šubičeva slika

Franceta Prešerna
ter Groharjev

.: Primož Trubar .:

v okvirju ali brez okvirja se dobita v **Zvezni trgovini v Celju.** Velika zaloga najrazličnejših svetih in modernih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki na zahtevo franko.